

Deze pagina is in Word ingevoegd vanwege de kantmarges. De voorpagina moet een brede rechtermarge hebben. Als het Word-document eenmaal is geëxporteerd naar pdf heeft deze pagina geen functie meer, en moet die worden verwijderd.

Wie ben ik en wat wil ik?

Bijbelstudie over Kolossenzen 3:12-17, 22-25

Bij IFES-jaartheme: Welzijn van studenten
2016-2017

'Je zult daar zijn, wat God hier van je heeft kunnen maken.' – Henk Binnendijk
(Hier en daar, 7)

'Als we de schaamteloze beloften en beloningen en de onthutsende aard van die beloningen uit de Bijbel tot ons door laten dringen, moeten we wel concluderen dat onze Heer onze verlangens niet te sterk, maar te zwak vindt. We zijn halfslachtige schepselen. We rommelen wat aan met drank en seks en ambitie terwijl ons oneindige vreugde geboden wordt. Als een onwetend kind dat wil blijven prutsen in de modder van een sloppenwijk, omdat hij zich een vakantie aan de zee niet kan voorstellen. We zijn veel te snel tevreden.'
(C.S. Lewis, *Weight of glory*, 1)

'Als je in onze cultuur nadenkt over identiteit en groei en verandering, dan gaat het bijna automatisch over je innerlijk ontdekken, heel diep naar binnen kijken (...). Dat is heel typisch voor onze moderne westerse cultuur: de sleutel voor alle groei ligt diep in jezelf verborgen. Maar dat is een valse tegenstelling (...) Als je het beste in jezelf naar buiten wilt halen, moet je het beste buiten jezelf opzoeken. Dat is oeroude wijsheid.' – Stefan Paas ('*Werkkleding*'), toespraak *Via Nova*, 30 augustus 2015)

INTRODUCTIE

Welke talenten heb ik? wat kan ik? wat wil ik? Je gaat niet automatisch in de voetsporen van je ouders maar zoekt een weg die bij jou past. Je wilt jezelf ontwikkelen, je verschillende talenten tot bloei laten komen. Maar hoe vind je die plek die helemaal bij je past?

Er is genoeg te kiezen, dat is niet het probleem. Alles is mogelijk. Een studie, nog een studie? Buitenlandervaring? Tussenjaar? Maar de grote vrijheid heeft een keerzijde. We hebben het gevoel: we kunnen alles, dan is het ook aan ons om alles uit onszelf te halen. Je hebt alle mogelijkheden. Dus als je faalt is het je eigen schuld. Succes is een keuze geworden.

Geen wonder dat we stress ervaren bij het maken van keuzes. Je moet goed kiezen. Een stap vooruit maken, niet achteruit. Maar hoe weet je welke kant je op moet?

In het begin van onze jaartelling schrijft een hardwerkende apostel een brief aan een groepje hardwerkende christenen. Over keuzes maken, richting bepalen en tot bloei komen. Maar de schrijver Paulus wijst een verrassende richting. Je komt niet tot bloei door steeds naar binnen te kijken wie je bent en wat je wilt, maar door het beste *buiten* jezelf op te zoeken.

BIJBEL: KOLOSSENZEN 3:12-17, 22-25

(Nieuwe bijbelvertaling)

¹² Omdat God u heeft uitgekozen, omdat u zijn heiligen bent en hij u liefheeft, moet u zich kleden in innig medeleven, in goedheid, bescheidenheid, zachtmoedigheid en geduld. ¹³ Verdraag elkaar en vergeef elkaar als iemand een ander iets te verwijten heeft; zoals de Heer u vergeven heeft, moet u elkaar vergeven. ¹⁴ En bovenal, kleed u in de liefde, dat is de band die u tot een volmaakte eenheid maakt. ¹⁵ Laat in uw hart de vrede van Christus heersen, want daartoe bent u geroepen als de leden van één lichaam. Wees ook dankbaar. ¹⁶ Laat Christus' woorden in al hun rijkdom in u wonen; onderricht en vermaan elkaar in alle wijsheid, zing met heel uw hart psalmen en hymnen voor God en liederen die de Geest u vol genade ingeeft. ¹⁷ Doe alles wat u zegt of doet in de naam van de Heer Jezus, terwijl u God, de Vader, dankt door hem. (...) ²² Slaven, gehoorzaam uw aardse meester in alles, niet met uiterlijk vertoon om bij de mensen in de gunst te komen, maar oprecht en met ontzag voor de Heer. ²³ Wat u ook doet, doe het van harte, alsof het voor de Heer is en niet voor de mensen, ²⁴ want u weet dat u van de Heer een erfenis als beloning zult ontvangen – uw meester is Christus! ²⁵ Maar iedereen die onrecht doet zal daarvoor boeten, en daarbij wordt geen onderscheid gemaakt.

GESPREK

1. VERKENNEN

Bespreek om er in te komen een aantal stellingen.

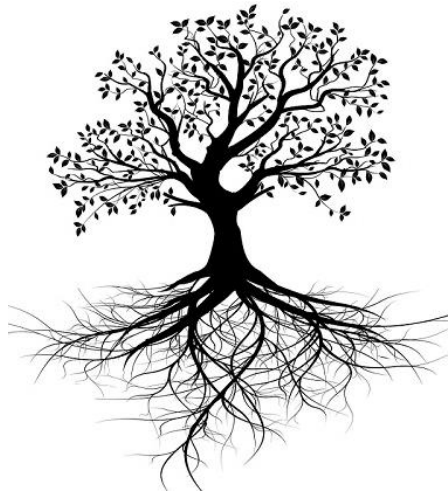
- Ik weet 100% zéker dat ik de juiste studie heb gekozen.
- Ik heb regelmatig stress over grote keuzes die ik moet maken.
- Ik ken mijzelf heel goed en weet precies wat ik wil.
- Ik vind het belangrijk mijzelf te blijven ontwikkelen.
- Ik ben soms bang verkeerd te kiezen en op een zijspoor te belanden.

2. BLOEIEN EN VRUCHT DRAGEN

Een diep verlangen van mensen is 'tot bloei komen'. In veel keuzes die we maken zijn we dáár naar op zoek. In onze vragen 'wie ben ik?' en 'wat wil ik?' zoeken we naar onze plek in deze wereld. Een plek waar we onszelf kunnen zijn (bloeien) én weten dat we er toe doen (vrucht dragen).

Dat is ook Gods verlangen voor mensen. De dichter van Psalm 1 bijvoorbeeld schrijft: 'Gelukkig de mens die niet meegaat met wie kwaad doen, die de weg van zondaars niet betreedt, bij spotters niet aan tafel zit, maar vreugde vindt in de wet van de HEER en zich verdiept in zijn wet, dag en nacht. Hij zal zijn als een boom, geplant aan stromend water. Op tijd draagt hij vrucht, zijn bladeren verdorren niet. Alles wat hij doet komt tot bloei.' De metafoer van bloeien en vrucht dragen nemen we hier als uitgangspunt.

- Neem allemaal een wit vel papier en een stift, potlood of pen. Schets een boom met wortels, een stam, takken en vruchten. De boom staat symbool voor jouw leven, zoals in Psalm 1. (Het is minder zweverig dan je denkt... houd vol.)

3. STAM

De metafoer van de boom gaan we nu verder uitwerken door in te zoomen op de verschillende onderdelen. Die brengen we steeds in gesprek met de tekst uit de brief van Paulus aan de Kolossenzen. Die metafoer van de boom komt als zodanig niet voor in de brief, maar wat Paulus in de brief zegt kunnen we wel op dat beeld van de boom toepassen. We beginnen bij de stam. Van daar gaan we eerst omhoog naar de takken en de vruchten. Daarna gaan we naar beneden naar de wortels.

De stam is de kern van de boom. Het staat hier symbool voor de kern van wie we zijn, onze identiteit of eigenheid.

Wat maakt mij tot wie ik ben? Dat is een moeilijke vraag. Als we ons voorstellen zeggen we bijvoorbeeld: “Hoi, ik ben Inge, en ik doe geneeskunde”. We zeggen onze naam en *wat we doen*; onze studie of ons werk. Dat zegt iets over wie we zijn.

Maar we voelen wel aan: dat is niet onze identiteit. Ik ben veel méér dan wat ik doe. Veel mensen zijn daarom ook op zoek naar wie ze ‘echt’ zijn.

- Wat voor dingen zeggen iets over wie jij ‘echt’ bent? Neem 2 minuten om een aantal dingen bij de stam van je boom te schrijven. Deel het daarna in de groep.

In het Westen denken we bij ‘mijn identiteit’ vaak snel aan wat *mij* uniek maakt ten opzichte van anderen. Identiteit is voor ons vaak sterk individueel. Wie ‘op zoek gaat naar zichzelf’ gaat meestal niet (zoals vroeger) zijn stamboom uitpluizen, maar gaat alleen naar Azië om te backpacken en mediteren. Het idee is: wie ik echt ben, weet ik ten diepste alleen zelf. Hoe anderen mij zien, is vaak een verdraaiing – een opgelegde identiteit.

- Ken je mensen die ‘op zoek zijn naar zichzelf’? Hoe doen ze dat?
- En jij zelf, ben jij daar mee bezig? Hoe dan?

Paulus beschrijft de identiteit van de christenen in Kolosse in heel andere termen. Hun identiteit is ten diepste *collectief*. Het belangrijkste onderdeel van wie ze zijn, is dat ze *ergens bij horen* en daarmee delen in de identiteit van die groep.

- We zijn het idee van een collectieve identiteit een beetje kwijtgeraakt. Toch kennen we het allemaal. Denk eens na: waar hoor jij bij? Bij welke groepen, familie, vereniging?
- In hoeverre zijn die groepen deel van je identiteit?

Paulus schrijft aan een groep christenen. Zij horen bij Christus (Kol. 1:2). Daarom delen ze in de identiteit van die groep. Als leden van die groep zijn ze ‘geheiligd’, ‘geroepen’ en ‘geliefd’ (Kol. 3:12). Dezelfde titels worden in het Nieuwe Testament gebruikt voor Jezus. Hij is door God uitgekozen (1 Pet. 2:4,6), hij is de heilige (Joh. 6:69, Hand. 4:27, 30) en de gene die boven allen geliefd is door de Vader (Mat. 3:17; Ef. 1:6).

Zoals je kunt antwoorden op de vraag wie je bent: ‘ik ben een echte De Vries’ of ‘ik ben een Nederlander’, zo leert Paulus christenen te antwoorden met: ‘ik hoor bij Jezus. Daarom ben ik geheiligd, geroepen, geliefd’.

- Wat betekenen deze woorden uit vers 12, ‘geheiligd’, ‘geroepen’ en ‘geliefd’?
- Neem een moment om in stilte na te denken wat deze ‘titels’ voor jou betekenen. Je kunt dat doen door na te denken over de volgende zinnen:

“Ik ben niet wat ik presteer. Ik ben geliefd door God.”

“Mijn levensmissie hoef ik niet in mijzelf te ontdekken. God heeft mij uitgekozen voor een bijzondere taak.”

“Ik ben niet pas iemand als ik uitblink. Voor God ben ik bijzonder.”

Als je wilt, schrijf dan die woorden ook bij je stam, misschien zelfs met hoofdletters: ‘geliefd’, ‘uitgekozen’, ‘geheiligd’.

4. TAKKEN

Van de stam komen we bij de **takken**. Die staan voor de verschillende activiteiten die je doet.

- Denk eens na welke activiteiten op dit moment in je leven veel aandacht vragen. Schrijf een aantal dingen bij de takken.

Het liefst willen we dat onze activiteiten een uitdrukking zijn van onze identiteit. Takken groeien immers uit de stam. We willen doen wat bij ons past, waarin we tot bloei komen, waarin we onszelf kunnen zijn. Als we allerlei dingen doen die niet bij ons passen, raken we vervreemd van onszelf.

Toch vinden we het vaak heel moeilijk om te kiezen. Want hoe weet ik wat er bij me past? Er valt zó veel te kiezen. Zo veel studies, zo veel baantjes, zo veel hobby's. Wat past er echt bij me? Steeds meer hebben we last van keuzestress.

- Welke keuzes sta jij voor op dit moment? Vind je het lastig om te kiezen?

Terug naar de Kolossenzenbrief. Paulus schrijft zijn brief aan huisvrouwen (v18; huismannen hadden ze nog niet), zakenmensen en ook slaven. Slaven waren de kansarmen van die tijd. Mensen zonder uitdagende baan, een zeer laag inkomen, weinig vrijheid. En tóch gaat hij er vanuit dat ze in hun activiteiten volledig hun identiteit tot uitdrukking kunnen brengen. Hij roept hen níét op een ander carrièrepad te kiezen dat beter bij ze past en hun kansarme bestaan te verlaten, maar hij zegt: 'Doe alles wat u zegt of doet in de naam van de Heer Jezus, terwijl u God, de Vader, dankt door hem.' (v17).

- Probeer de gedachtegang van Paulus te volgen. Hoe kan het dat hij een zinvol leven mogelijk acht voor slaven? Hoe kan het dat zelfs slaven niet vervreemd hoeven te zijn van wie ze zijn?
- Zou jij genoeg kunnen nemen met zo'n leven? Waarom wel/niet?

Christen zijn betekent: geloven dat je ten diepste bent wie je bent omdat je bij de gemeenschap van Jezus hoort. Daarin ben je geliefd, gekozen en geheiligd.

Ook als je denkt vanuit deze groepsidentiteit in Christus, zul je gewoon keuzes moeten maken voor je studie, werk, hobby's, enz. Maar op die keuzes komt wel veel minder druk te liggen. Want het belangrijkste is niet *wat* je doet, maar veel meer *hoe* je het doet. Of je nu geneeskunde studeert of economie, of zelfs je studie niet af kunt maken – in al die situaties blijf je gewoon 'wie je bent' *in Christus*.

- Stel dat jij faalt in je dromen. Raakt dat dan je identiteit?

Zo'n identiteit wordt pas concreet als je het *ervaart* in een concrete christelijke gemeenschap, zoals een kerk of een studentenvereniging.

- Hoe zou je elkaar kunnen helpen om in de vereniging die identiteit 'in Christus' te *ervaren*?

5. VRUCHTEN

De **vruchten** van de boom staan voor het resultaat van je werk. Het is dat wat jij toevoegt aan de wereld, dat waar je anderen blij mee maakt of verder mee helpt.

- Neem 1 minuut. Bedenk voor jezelf: welke ‘vruchten’ droom ik van? Wat wil ik graag bereiken in je leven?

Jij bent jong en hopelijk heb je nog een lang leven voor je. Maar stel dat je toch éven vanuit het perspectief van je dood naar je leven kijkt...

- Neem 10 minuten om je eigen begrafenispeech te schrijven. Kies iemand die je lief is en schrijf vanuit zijn of haar perspectief de speech die je **hóópt** dat hij of zij zou houden als je later overlijdt. Ga er vanuit dat je eerst nog een lange tijd zult leven. De speech blikt dus terug op jouw hele leven dat (hopelijk) nu nog grotendeels voor je ligt.

Wat voor dingen hoop je dat mensen op je begrafenis over jou zeggen? Grote kans dat je vooral hoopt dat ze iets zeggen over jou *als persoon*. Dat je een goed mens was, lief voor wie je lief waren, enz. Of je grootste prestaties hebt geleverd is minder belangrijk.

Prestaties lijken Paulus ook niet primair te interesseren. Het lijkt erop dat volgens hem niet belangrijk is wat je hebt *bereikt*, maar wie je bent *geworden*. Niet *wat* je hebt gedaan, maar *hoe* je het hebt gedaan. Niet wie je hebt gekend, maar hoe ze *jou* hebben gekend. Hij moedigt mensen niet aan iets te bereiken in het leven. In plaats daarvan moedigt hij aan tot het ontwikkelen van een aantal karaktereigenschappen: medeleven, vriendelijkheid, nederigheid, zachtmoedigheid en geduld.

- Aan wie denk je dan? Ken je iemand die uitblinkt - niet in zijn/haar prestaties - maar in deze karaktereigenschappen? Is hij/zij een voorbeeld voor je? Waarom?

Dat is wat Paulus noemt 'alles doen in de naam van Jezus' (v17). Dat is zoiets als zijn manier van doen, zijn karakter, overnemen in hoe je zelf dingen doet. Op die manier ben je als het ware zijn vertegenwoordiger of ambassadeur in deze wereld.

Die eigenschappen wringen behoorlijk met onze cultuur. (Ook met zijn eigen cultuur overigens. Griekse of Romeinse filosofen zouden deze eigenschappen nooit aanbevelen. Zo'n nederige houding werd gezien als een 'slavenmentaliteit'.) We moedigen elkaar eerder aan tot assertiviteit, zelfvertrouwen, presteren en concurreren. Dát zijn eigenschappen die helpen om resultaten te boeken.

- Kijk eens naar de 'takken' in jouw leven. Wat betekent het om die activiteiten te doen 'in de naam van de Heer Jezus'? Zou je dat willen?

6. WORTELS

Tot slot komen we bij de **wortels**. Uit de wortels haalt de boom zijn energie. Waar haal jij de motivatie vandaan om te doen wat je doet? Daar liggen je wortels.

- Wat motiveert jou in je activiteiten? Schrijf een aantal sleutelwoorden bij de wortels. (Het gaat hier dus *niet* om zaken waar je energie van krijgt, zoals sporten of een boek lezen. Dat heb je nodig om weer energie te krijgen. Maar dat is iets anders dan *je motivatie* om bijvoorbeeld je studie te doen.)

Vaak worden we gemotiveerd door iets dat *voor* ons ligt. Een beloning. Paulus zet in dit gedeelte twee zulke ‘beloningen’ tegenover elkaar: waardering van mensen en waardering van God (v22-24).

- Is de waardering van God op een andere manier te verkrijgen dan de waardering van mensen?
- Zijn er situaties in jouw activiteiten waarin je moet kiezen?

Jezus moedigt mensen ook aan zich te richten op Góds waardering. Om zó te leven dat God over ons leven zal zeggen: “Voortreffelijk, je bent een goede en betrouwbare dienaar. Omdat je betrouwbaar bent gebleken in het beheer van een klein bedrag, zal ik je over veel meer aanstellen. Wees welkom bij het feestmaal van je heer.” (Mat. 25:21)

Jezus zelf heeft een opvallend grote vrijheid van de goed- of afkeuring van mensen. Van hem zeggen mensen: ‘Meester, we weten dat u oprecht bent en dat u zich aan niemand iets gelegen laat liggen. U kijkt niemand naar de ogen, maar geeft in alle oprechtheid onderricht over de weg van God.’ (Mar. 12:14) Ook Paulus lijkt erg vrij te zijn van wat mensen van hem vinden. Hij schrijft: ‘hoe u of een menselijke instelling over mij oordeelt interesseert me niet, en hoe ik over mezelf oordeel telt evenmin. (...) Het is de Heer die over mij oordeelt.’ (1 Kor. 4:3).

- Wat zou het voor jou voor verschil maken als je meer vrij komt van de waardering van mensen, door een besef van de goedkeuring van God?
- Hoe zou je concreet de vaderlijke waardering van God een grotere plaats kunnen geven in je leven?

Behalve door dingen in de toekomst, kunnen we ook gemotiveerd zijn door dingen in het heden over verleden. Bijvoorbeeld als we worden gedreven door vreugde of liefde. Drie keer in het gedeelte komt het begrip *dankbaarheid* terug (v15, 16 [zie HSV], 17), als een soort refrein. Dankbaarheid helpt om gericht te zijn op al het goede dat we hebben. Die gerichtheid van dankbaarheid geeft heel veel energie.

- Herken je dat, dat je van dankbaarheid energie krijgt? Hoe werkt dat?
- Waar ben jij dankbaar voor? Denk breed: dingen in je eigen leven en om je heen. Van gezondheid tot talenten. Van zonneschijn tot wetenschap. Neem 2 minuten en schrijf die dingen op bij de wortels. Deel het dan in de groep.
- Wat zou je kunnen doen om dankbaarheid een vaste plek te geven in je leven? Kun je iets bedenken waardoor elke dag een 'refrein' van dankbaarheid krijgt?